

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/231/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7117221479
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7117221479.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Frederiky Zozulákovvej a JUDr. Ludviky Bodnárovej v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého U. M. nar. XX.X.XXXX bývajúceho u rodičov zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice dieťaťa rodičov: Ing. K. M., PhD. nar. XX.XX.XXXX bývajúcej v M. na ul. P. č. X a Bc. X. M. nar. X.X.XXXX bývajúceho v M. na ul. P. č. X obaja rodičia zastúpení JUDr. Karin Juhásovou advokátkou Advokátskej kancelárie so sídlom v Košiciach na ul. Húskovej č. 19, na návrh starého otca JUDr. G. O. nar. XX.X.XXXX bývajúceho v M. na ul. M. č. XX zastúpeného Advokátskou kanceláriou NIŽNÍK spol. s r.o. so sídlom v Košiciach na ul. Kováčskej č. 21 v konaní o úpravu styku starého otca s maloletým dieťaťom, o odvolaní starého otca proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 13.6.2018 č.k. 11P 126/2017-90 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom návrh starého otca zamietol a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie starý otec s návrhom, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že upraví styk s mal. U. každý páry týždeň v pondelok a piatok od 16.00 hod. do 18.00 hod., v nepárnom týždni v sobotu od 10.00 hod. do 18.00 hod. s tým, že starý otec vnuka prevezme pred bytom rodičov a po ukončení styku ho rodičom riadne odovzdá. Rodičia mal. U. starému otcovi riadne odovzdajú a po ukončení styku riadne prevezmú. Konštatoval, že napadnutým rozsudkom mu konajúci súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval svoje patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ktoré má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, preto dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, preto je daný odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm.b/, d/, e/, f/, h/ CSP. Návrh odôvodnil tým, že od narodenia maloletého sa s ním často stretával a vzhľadom na vek dieťaťa hrozí obava, že ich vzťahy ochladnú a môže to natrvalo ovplyvniť jeho vzťah k vnukovi. Konštatoval, že rodičia maloletého zneužívajú ako nástroj na vydieranie a jeho potrestanie a bezdôvodne mu bránia v styku napriek tomu, že sú si vedomí, že vnuka veľmi miluje a maloletý sa na každé stretnutie s ním teší, preto je v jeho záujme, aby sa doteraz vytvorené citové väzby nenarušili a neoslabili. Poukázal na zlé rodinné vzťahy, kde rodičia maloletého bezdôvodne s ním nekomunikujú a vytvárajú nepravdivé intrigy. Citoval čl. V Zákona o rodine, § 116 ods. 1 OZ, čl. 8 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, ako aj čl. 5 Dohovoru. Uviedol, že na úpravu styku blízkych osôb s maloletým dieťaťom musia byť v zmysle zákona o rodine splnené dve podmienky, a to že je to v

záujme dieťaťa, pričom sa už všeobecne akceptuje potreba rozvíjať pozitívne rodinné vzťahy aj so širšou rodinou, s ktorou má citové väzby a vyžadujú to pomery v rodine, pričom pri skúmaní tejto požiadavky má súd vychádzať a zohľadňovať individuálne okolnosti konkrétnej rodiny. V tomto prípade sa jedná o prípad, kedy absentuje kontakt rodičov so starým otcom a tým dochádza k narušeniu väzieb medzi starým otcom a maloletým dieťaťom. Poukázal na to, že prvoinštančný súd sa zaoberal posudzovaním splnenia vyššie uvedených podmienok v bode 26 a 27 odôvodnenia rozsudku, pričom sa obmedzil len na citovanie zákonných ustanovení a príslušnej judikatúry a pri skúmaní záujmu dieťaťa založil svoje rozhodnutie len na subjektívnych účastníckych výpovediach, pričom nedostatočne zistil skutočný stav. Poukázal na to, že prvoinštančný súd v bode 26. odôvodnenia rozhodnutia uviedol, že na to, aby súd určil styk dieťaťa so starými rodičmi je dôležité, aby dieťa malo vybudovaný vzťah so starými rodičmi. V tomto smere poukázal na ustálenú judikatúru, z ktorej jednoznačne vyplýva, že samotná skutočnosť, že maloleté dieťa nemalo možnosť, prípadne nemá vytvorené citové väzby s blízkou osobou bez ďalšieho nie je dôvodom na zamietnutie návrhu na úpravu styku dieťaťa so starými rodičmi, napríklad rozsudok Krajského súdu Trnava sp.zn. 24CoP 132/2017 zo dňa 4.10.2017. Uviedol, že pri maloletom dieťati vo veku troch rokov nie je možné relevantne posúdiť silné citové väzby, ktoré sa ešte len môžu vyvíjať. V konaní jasne preukázal, čo rodičia maloletého ani nepopreli, že od narodenia maloletého trávil veľa času s vnukom vrátane spoločných dovolení a dieťa nevidel už viac ako rok a tieto citové väzby vzhľadom na vek dieťaťa oslabli, preto je nevyhnutné, aby súd pri rozhodovaní bral do úvahy nielen už vytvorené citové väzby, ale najmä citové väzby, ktoré si dieťa vzhľadom k svojmu veku ešte len môže vytvoriť k širším členom rodiny. Prvoinštančný súd pri rozhodovaní nerešpektoval právo dieťaťa na zachovanie a budovanie rodinných väzieb aj s blízkymi osobami, čo nie je v súlade s právom dieťaťa na zachovanie totožnosti a rodinných zväzkov a v súlade so zákonom. Súd prvej inštancie v bode 26. odôvodnenia rozsudku uvádza a opiera svoje rozhodnutie o citovanú judikatúru R 63/1965, podľa ktorého rozhodnutia pri rozhodovaní o tom, či a za akých podmienok možno uložiť rodičom povinnosť strpieť, aby sa ich dieťa stýkalo s inou osobou, ktorá nežije s nimi v spoločnej domácnosti, ktorej dieťa nie je zverené do výchovy a ktorá nemá na styk s dieťaťom právny nárok, treba vychádzať z toho, že tu ide o obmedzenie rodičovských práv rodičov, ktoré súd môže vysloviť len z dôvodov uvedených v § 38 Zákona o rodine. Poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR II.ÚS 379/2014, čl. 41 ods. 4 druhej vety Ústavy SR práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona. Je zrejmé, že právoplatné rozhodnutia všeobecných súdov nie sú v rozpore s citovaným ustanovením, aj keby sa totiž mala úprava styku medzi starými rodičmi a maloletým dieťaťom považovať za obmedzenie práva rodiča, došlo k nej za okolností, ktoré sú v súlade s namietaným ustanovením ústavy. V tomto konkrétnom prípade sú splnené obe ústavné podmienky, keďže ide o rozhodnutie súdu, ktoré bolo vydané na základe zákona, teda vychádzajúc z ust. § 25 ods. 2 Zákona o rodine. V bode 28. odôvodnenia sa súd obmedzil na konštatovanie, že mu je umožnený styk s maloletým, pričom táto skutočnosť nebola preukázaná. Aj keď súd priznáva, že vzťahy v rodine sú vysoko konfliktné, v odôvodnení len priamo osvojil tvrdenia rodičov dieťaťa bez toho, aby tieto boli skutočne v konaní aj preukázané. Súd z výpovedí účastníkov má preukázané, že vzťahy v rodine sú rozvrátené, no vyslovil názor, že tieto však nemôžu byť na ujmu maloletému a viesť k porušeniu jeho práva zachovávať vzťahy aj s blízkymi osobami. Súd žiadnym spôsobom nerešpektoval jeho právo na stretávanie so svojím vnukom a právo dieťaťa na zachovanie širších rodinných vzťahov. Poukázal na postup súdu na pojednávaní konanom 13.6.2018 a na zápisnicu z pojednávania. V úvode zápisnice je uvedené, že na strane odporcu sa dostavila matka maloletého, advokát rodičov, otec maloletého je neprítomný, pričom samotná zápisnica obsahuje vyjadrenia otca maloletého, ktorý sa pojednávania riadne nezúčastnil. Súd nesprávne zaprotokoloval jeho výpoveď, ktorá aj v samotnom návrhu na pojednávaní 13.6.2018, keď jasne uviedol, že maloletého nevidel od návštevy škôlky, t.j. koncom júna 2017 a nie 20.9.2017. Súd na pojednávaní pripustil výsluch navrhovateľa advokátom odporcov, pričom žiadnym spôsobom nezasiahol pri kladení otázok advokáta, ktoré nemajú s predmetom konania nič spoločné a tieto tvrdenia si súd osvojil aj pri rozhodovaní o veci samej. Aj keď tieto otázky na pojednávaní namietal, súd sa žiadnym spôsobom s nimi nevysporiadal a tieto tvrdenia či už advokáta odporcov alebo samotných odporcov si prisvojil bez toho, aby riadne odôvodnil, z akého dôvodu mal tieto tvrdenia za preukázané a priklonil sa k nim a nie k jeho tvrdeniam. Jeho vzťah k ostatným členom rodiny nemá vo vzťahu k vnukovi žiadnu súvislosť. Sám uviedol, že vzťahy rodine sú konfliktné, ale tieto žiadnym spôsobom neovplyvňujú a neovplyvňujú na jeho vzťah k vnukovi. Súd nepostupoval správne, ak namieril dokazovanie na skúmanie vlastníckeho práva k bytu rodičov maloletého, či prevodu vlastníckeho práva k tomuto bytu, aj keď podotkol, že vlastníčkou bytu, v ktorom bývali rodičia s maloletým je stará matka maloletého a nie on. Poukázal na to, že jedine súd je oprávnený nariadiť a skúmať zdravotný stav navrhovateľa, nie advokát odporcov. Sám v konaní navrhol psychologické vyšetrenia, ktoré navrhol aj kolízny opatrovník,

nakoľko v tomto prípade je nevyhnutné skúmať jeho vzťah k vnukovi, vzťah vnuka k nemu, ale aj vzťah rodičov k starému otcovi. Súd pripustil otázky advokáta odporcov, tvrdenia samotných odporcov ohľadne zdravotného stavu navrhovateľa, pričom podotkol, že jeho zdravotný stav je dobrý, okrem liekov na cholesterol a pečeň žiadne lieky neužíva. Tvrdenia odporcov, že nadmieru užíva utlmujúce lieky nie sú pravdivé. V konaní niekoľkokrát navrhol výsluch svedkov, aj samotné psychologické vyšetrenie, ktoré jeho návrhy súd zamietol, pričom svoje rozhodnutie žiadnym spôsobom neodôvodnil a v bode 29. odôvodnenia rozhodnutia konštatoval, že tieto nepovažoval za potrebné, nakoľko má za to, že výsluchom účastníkov konania mal dostatočne preukázané skutkové okolnosti na rozhodnutie. Navrhol znalecké dokazovanie z dôvodu, aby bol jasne preukázaný záujem dieťaťa a aby bolo jasne vyvrátené tvrdenie odporcov o jeho zdravotnom stave. Vyslovil názor, že rodičia maloletého nepriaznivo ovplyvňujú vo vzťahu k nemu, a preto má vážnu obavu, že vzťah s maloletým bude navždy pretrhnutý. Návrh na vykonanie znaleckého posudku bol podaný aj zo strany kolízneho opatrovníka, ktorý maloletého v konaní zastupoval. Citoval ust. § 25 ods. 5 veta druhá Zákona o rodine a tvrdí, že prvoinštančný súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal so skutočnosťou, či je styk maloletého s navrhovateľom v jeho záujme alebo nie. V bode 28. odôvodnenia apeluje na rodičov, že stretávanie s oboma starými rodičmi môže mať pozitívny vplyv na vývoj dieťaťa. Z výsluchu účastníkov konania je zrejmé, že rodičia neumožňujú mu stretávať sa s vnukom a dohoda medzi nimi nie je možná, preto je tu namieste, aby súd zasiahol do týchto vzťahov v záujme dieťaťa a zakotvil jeho právo na styk s maloletým. Nemožno súhlasiť ani s návrhom, podľa ktorého súdny zásah je neprimeraný a postačovalo by miernejšie opatrenie a vyriešenie sporu sa ponecháva na zlepšenú komunikáciu medzi ním a rodičmi maloletého. Súd založil svoje rozhodnutie na skutočnosti, že maloletý so svojou matkou pravidelne navštevuje jeho dom, kde sa stretávajú so starou matkou, a preto mal preukázané, že vnukovi je umožnené stretávať sa s navrhovateľom, no súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s jeho tvrdením, že nemá o návštevách vedomosť. Na pojednávaní riadne uviedol, že on nemá vedomosť o tom, aby matka spolu s jeho vnukom ho navštevovali na adrese, kde sa zdržiava, t.j. na ul. M. č. XX v M.. Tieto tvrdenia neboli v konaní žiadnym spôsobom preukázané. Uviedol, že matka maloletého využíva čas, kedy on nie je doma, keďže pracuje a vedie advokátsku kanceláriu a starú matku navštívi práve v dopoludňajších hodinách, kedy je v práci. Viackrát bol svedkom toho, ako rodičia maloletého vyzdvihli starú mamu o niekoľko ulíc od jeho domu, keď bol doma, len aby nemohol vidieť vnuka a takisto ju priviezli o niekoľko ulíc ďalej. Takéto konanie nie je v záujme dieťaťa. Tvrdenia rodičov, že starý otec má možnosť sa s ním stretávať, je účelové a predčasné bez riadne vykonaného dokazovania. Uviedol, že jeho styk s vnukom bez ďalšieho je v záujme maloletého a v konaní bolo preukázané, že rodičia mu styk s vnukom neumožňujú, a preto ich vzájomný vzťah môže ochladnúť. Konštatoval, že prítomnosť starého otca môže výrazne prospieť k vytváraniu vlastnej identity maloletého, ktorá bude pre jeho ďalší vývoj dôležitá. Uviedol, že starí rodičia z otcovej strany sa s vnukom stretávajú pravidelne a takisto aj stará matka z matkinej strany a len jemu je toto právo upierané. Uviedol, že rodičia otca maloletého sú rozvedení, otec maloletého pochádza z rozvrátených rodinných pomerov a do 15 rokov jeho veku ho vychovávala ulica, preto sa domnieva, že nevie v dostatočnej miere posúdiť dôležitosť zachovávaní širších rodinných vzťahov a aký pozitívny vplyv môže mať na maloletého stretávanie s ním. Poukázal na to, že je povinnosťou súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie v zmysle ust. § 220 ods. 2 CSP a konštatoval, že pri rozhodovaní súdu o úprave styku starého rodiča s maloletým dieťaťom vždy rozhoduje záujem dieťaťa, ktorý súd v rámci dokazovania zisťuje. Záujem dieťaťa nie je možné zistiť len z tvrdení účastníkov konania, nakoľko sa jedná o otázku pedopsychologickú a je nepochybné, že je v záujme dieťaťa stretávať sa s jeho starými rodičmi. Na druhej strane je v záujme dieťaťa styk so starým rodičom upraviť tak, aby bolo zachované stabilné výchovné prostredie maloletého dieťaťa. Posúdenie záujmu dieťaťa preto nie je možné obmedziť len na strohé konštatovanie o konfliktoch v rodine, či práve rodičov dieťaťa rozhodovať o svojom dieťati. Je to práve súd, ktorý aj bez návrhu upraví tieto pomery v rodine tak, aby boli práva maloletého zachované aj napriek konfliktom medzi starým otcom a rodičmi dieťaťa. Podotkol, že je vysokoškolsky vzdelaný človek, vedie riadny život, nebol priestupkovo ani trestne stíhaný, nie je závislý na alkohole či na akýchkoľvek liekoch a neexistuje objektívny dôvod zo strany rodičov mu neumožniť styk s vnukom. Rodinné vzťahy sú natoľko narušené, že zásah súdu o úprave styku s maloletým je namieste a je to jediný prostriedok ako ochrániť záujem dieťaťa na zachovávanie širších rodinných vzťahov.

3. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu navrhol v odvolacom konaní rozhodnúť na základe dostupných dôkazných materiálov s poukazom na najlepší záujem dieťaťa.

4. Rodičia mal. U. navrhujú potvrdiť napadnutý rozsudok ako vecne správny a dôvodný. Konštatovali, že navrhovateľ v podanom odvolaní neuviedol, výkon akých konkrétnych procesných práv mu bol

procesným postupom súdu znemožnený. Vzhľadom k tejto skutočnosti majú za to, že v tomto prípade nedošlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Pokiaľ navrhovateľ uvádzal, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Uviedli, že navrhovateľ tento odvolací dôvod v podanom odvolaní bližšie nezdôvodnil a neuviedol, o akú inú vadu ide, preto majú za to, že odvolací dôvod citovaný navrhovateľom je neodôvodnený a neurčitý. Pokiaľ navrhovateľ uviedol, že súd nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, poukázali na ustálenú súdnu judikatúru napríklad uznesenie Najvyššieho súdu SR z 18.4.2012 sp.zn. 6Cdo 51/2012, ktorého právna veta znie: „To znamená, že súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a ani nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov preto nie je vadou spôsobujúcou účastníkovi konania odňatie možnosti konať pred súdom a zakladajúcou tým prípustnosť dovolania (porovnaj aj rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 37/1963 a pod R 125/1999).“ K tomuto odvolaciemu dôvodu uviedli, že súd prvej inštancie nie je povinný vykonať všetky dôkazy navrhnuté účastníkmi konania. Súd nevykoná najmä dôkazy na preukázanie skutočností, ktoré z hľadiska hmotného práva nie sú významné a dôkazy nadbytočné, t.j. ku skutkovým okolnostiam, ktoré už boli preukázané iným spôsobom alebo sú založené na zhodnom tvrdení účastníkov. Je potrebné uviesť, že súd prvej inštancie je povinný dbať aj na to, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá bez zbytočných prieťahov, koná hospodárne bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania účastníkov konania (čl. 12 CMP). Pre úplnosť uviedli, že navrhovateľ v konaní navrhol vypočuť troch svedkov, tak ako je to uvedené v zápisnici o pojednávaní zo dňa 13.6.2018. Z návrhu aj predložených listinných dôkazov je zrejmé, že počas konania nenavrhol vykonanie znaleckého posudku z odboru pedopsychológie. Poukázali na ust. § 37 CMP, ust. § 185 ods. 1 CSP, z ktorých jednoznačne vyplýva, že o tom, ktoré dôkazy sa vykonajú, rozhodne súd. Poukázali na čl. 10 ods. 1 CSP a § 191 ods. 1 CSP. Vyslovili názor, že nevykonanie jednotlivých navrhovaných dôkazov súd riadne odôvodnil v bode 29. odôvodnenia rozsudku tým, že je nesporné, že navrhovateľ a rodičia majú konfliktné vzťahy, medzi navrhovateľom a rodičmi nie je žiadna komunikácia, navrhovateľ kontaktuje svoju dcéru (matku mal. U.) cez tretie osoby, teda sprostredkovane. Navrhovateľ má absolútny negatívny vzťah k otcovi mal. U., ktorého okrem osočovania na pojednávaní osočuje aj v podanom odvolaní, čo považuje za hrubo urážlivé. V súvislosti so stretávaním s maloletým obchádzal jeho rodičov, ktorých nepožiadala o stretnutie, ale navštevoval maloletého potajme po dohode s tretími osobami a nevedel presvedčivo vysvetliť svoje tvrdenie, že by rodičia mali zneužívať maloletého ako nástroj na jeho vydieranie a potrestanie a najmä, že navrhovateľovi nie je upierané stretávanie s mal. U.. Uviedli, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospeje k správnym skutkovým zisteniam, správne aplikoval v súvislosti s konaním správnu právnu úpravu, nakoľko vychádzal najmä z ust. § 25 Zákona o rodine a príslušných ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa, ako aj ust. § 116 OZ. Plne sa stotožňujú s odôvodnením napadnutého rozsudku, pretože ho považujú za správne a logické. V konaní bolo preukázané, že navrhovateľ má negatívny, doslova nenávisťný vzťah k otcovi maloletého dieťaťa, ktorého oslovoval na pojednávaní urážlivo, dcéru kontaktuje sprostredkovane cez svojich známych alebo prostredníctvom jej kolegyne a poukázali na to, že tieto vzťahy nemožno oddeliť, nakoľko sú jedna rodina a rodinné vzťahy sú vzájomne prepojené. Pomery v rodine sú také, že jediný, kto sa od rodiny odseparoval, je práve navrhovateľ a urobil tak z vlastnej vôle. Maloletý U. sa pravidelne stretáva so všetkými členmi svojej rodiny, so starými rodičmi, strýkom a podobne, nakoľko títo momentálne s rodičmi komunikujú, ako rodičov ich rešpektujú, podporujú ich, pomáhajú im a hlavne vo vzťahu k maloletému nepodrávajú ich autoritu a nespochybňujú ich výchovné metódy. Jediný, kto nevie s rodičmi ohľadne stretávania s maloletým komunikovať je práve navrhovateľ, ktorý namiesto toho, aby sa pokúsil vyriešiť rodinné problémy s najbližšími, túto možnosť nevyužil a rovno podal návrh na súd, aby stretávanie s mal. U. bolo upravené súdnym rozhodnutím, teda autoritatívne. Vyslovili názor, že takýto spôsob správania a konania navrhovateľa sa prieči zákonom, najmä s poukazom na § 25 Zákona o rodine a je v rozpore s dobrými mravmi. Poukázali na to, že úprava stretávania s blízkymi osobami je možnosťou, nie povinnosťou súdu, pričom pôjde o výnimočnú úpravu, nakoľko súčasne pôjde o zásah do rodičovských práv. Navrhovateľ v konaní presvedčivo neodôvodnil, ani nepreukázal potrebu stretávania s maloletým súdnou cestou, teda rozhodnutím súdu. Podotýkajú, že pokiaľ navrhovateľ uvádza, že mu je z ich strany bránené stretávať sa s maloletým a že maloletého nepriaznivo ovplyvňujú voči navrhovateľovi, tieto tvrdenia sú len ničím nepreukázané domnienky a fikcie navrhovateľa, pretože ako rodičia starého otca pred mal. U. neosočujú a neočierňujú.

5. K vyjadreniu rodičov sa vyjadril aj navrhovateľ a uviedol, že obsah práva na spravodlivý proces (right to fair trial) je pomerne široký, medzi tieto zložky možno zaradiť predovšetkým právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote,

právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu predstavuje pochybenie súdu. O naplnenie daného odvolacieho dôvodu pôjde vtedy, ak nesprávny postup súdu dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa javí ako nespravodlivé. Konkrétne pochybenie súdu musí byť hodnotené v kontexte celého konania (vplyv na ďalšie pochybenia, možnosť zvrátenia nesprávneho postupu, následky, a podobne). Je potrebné podotknúť, že niektoré čiastkové práva strany sporu, ktoré tvoria právo na spravodlivý súdny proces zákon normuje ako samostatné odvolacie dôvody. Uviedol, že konkrétne v odvolaní poukázal na to, v čom vidí naplnenie tohto odvolacieho dôvodu a nesprávny procesný postup súdu a toto je obsiahnuté v celom texte jeho odvolania. K odvolacím dôvodom v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm.d/, e/, f/ CSP poukázal na to, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Tieto odvolacie dôvody sú objasnené v bodoch I., II., III. jeho odvolania, kde vyčerpávajúco uviedol v čom vidí pochybenie súdu a naplnenie týchto odvolacích dôvodov. Nestotožnil sa s tvrdeniami odporcov, ktoré skutkové zistenia sú nesporné. Jediným nesporným skutkovým zistením sú konfliktné vzťahy v rodine a skutočnosť, že mu je upierané právo stretávať sa s vnukom. Na ozrejmienie situácie dodáva, že po podaní odvolania sa pokúšal s matkou dieťaťa skontaktovať, písal jej SMS správy kde ju žiadal, aby ju mohol navštíviť pri príležitosti narodenín maloletého a priniesť mu darčeky. Matka uviedla, že U. neprivedie na P. k starým rodičom, ale keď navrhovateľ chce, môže ich navštíviť doma na adrese P. X kedykoľvek počas týždňa po 16.00 hod.. Na túto možnosť pristúpil, prišiel ich navštíviť, no nikto nebol doma. Následne kontaktoval matku, že bol u nich, ale neboli doma aj napriek tomu, že uvádzala, že môže prísť. Matka poprela toto tvrdenie, aby ho pozvala k nim domov po 16.00 hod.. Preto nadobudol pocit, že cez SMS s ním komunikuje otec mal. U. a nie jeho dcéra. Aj napriek tomu, že medzi ním a otcom maloletého je napätý vzťah chcel by sa s maloletým stretnúť, avšak nebolo mu to umožnené tak, ako počas celého konania aj deklaroval. Z uvedeného vyplýva, že otec maloletého manipuluje s jeho dcérou, konflikty medzi ním a otcom maloletého ovplyvňujú aj matku dieťaťa a samotné dieťa. Uvedené skutočnosti svedčia o potrebe zásahu súdu, aby bolo právo mal. U. na zachovanie širších rodinných väzkov zachované. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm.h/ CSP uviedol, že pokiaľ odporcovia vo vyjadrení uviedli, že prvoinštančný súd aplikoval správnu právnu normu, nakoľko vychádzal z ust. § 25 ods. 5 Zákona o rodine uvádza, že odvolací dôvod, obsahom ktorého je nesprávne právne posúdenie veci nezahŕňa len strohé aplikovanie nesprávnej právnej normy, resp. neaplikovanie správnej právnej normy, ale takisto pod tento odvolací dôvod zahŕňa pochybenie prvoinštančného súdu spočívajúce v nesprávnom interpretovaní obsahu správnej právnej normy alebo nesprávne aplikovanie správne zvolenej a nesprávne interpretovanej právnej normy. Dodal, že účelom tohto konania by mala byť ochrana práv a oprávnených záujmov maloletého dieťaťa, kde všetky vyššie citované konflikty v rodine, tak ako ich uvádzajú aj odporcovia vo svojom vyjadrení, z ktorého je zjavný ich nenávistný vzťah k nemu by nemali ovplyvniť maloletého, ktorý by mal mať právo a možnosť spoznať a zachovávať si vzťah so svojím starým otcom. Práve z týchto dôvodov navrhol znalecké dokazovanie, keďže existuje odôvodnená obava, že maloletý je negatívne ovplyvňovaný zo strany svojho otca voči nemu. Považuje za neprijateľné vyjadrenia odporcov ohľadne konania jeho ako starého otca v tom, že považujú za v rozpore so zákonom a v rozpore s dobrými mravmi to, že na tomto súde sa návrhom domáha svojho práva na stretávanie so svojím vnukom. Uviedol, že nemá inú možnosť ako sa domáhať svojho práva súdnou cestou a zákon mu takúto možnosť priznáva. Aj počas konania sa snažil s rodičmi komunikovať, ale bezúspešne. Svojho vnuka nevidel viac ako rok a má preukázané, že v tomto prípade sú naplnené všetky zákonné podmienky na úpravu styku starého otca s mal. U..

6. K vyjadreniu navrhovateľa sa vyjadrili rodičia mal. U., ktorí uviedli, že pokiaľ navrhovateľ uvádza, že mu bolo upierané právo stretnúť sa s mal. U. na jeho narodeniny, túto skutočnosť popierajú, pričom v prílohe predkladajú súdu výpisy SMS komunikácie medzi navrhovateľom a matkou maloletého, ktorá svedčí o tom, že bol na narodeninovú oslavu mal. U. pozvaný, avšak z neznámych dôvodov sa na ňu nedostavil. Poukazujú na to, že navrhovateľ nemá snahu ani úmysel sa s nimi ako rodičmi na stretávaní s mal. U. dohodnúť, pričom neschopnosť komunikácie žiada nahradiť autoritatívnym rozhodnutím súdu. Matka mal. U. popiera možnosť jej manipulovania zo strany otca maloletého, pretože takéto tvrdenia navrhovateľa považuje za jeho fikcie. Poukázali na to, že netušia, z ktorých tvrdení uvedených vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľ vyvodil, že majú k nemu nenávistný vzťah, na základe

čoho by mali negatívne ovplyvňovať svojho syna voči navrhovateľovi. Ako rodičia maloletého milujú, preto ho nezaťahujú do rodinných konfliktov s navrhovateľom, navrhovateľa pred maloletým neosočujú, neočierňujú a podotýkajú, že ich súčasný rodinný stav je dôsledkom nevhodne navrhovateľa akceptovať otca mal. U. ako manžela jeho dcéry a súčasne nechoty zo strany navrhovateľa s rodičmi mal. U. ohľadne stretávania s maloletým komunikovať a rešpektovať ich výchovné metódy.

7. Podľa ust. § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

9. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

11. Podľa § 25 ods. 5 zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia odsekov 1 až 4 sa použijú primerane.

12. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas, účastníkom konania (§ 362 CSP a § 7 CMP), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu podľa § 65 a 66 CMP a podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

13. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza i zo správneho právneho posúdenia veci. Keďže aj odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku zodpovedá kritériám uvedeným v ust. § 220 ods. 2 CSP, odvolací súd podľa § 387 ods. 2 CSP konštatuje správnosť týchto dôvodov a v podstatných bodoch na ne odkazuje, nepovažujúc za potrebné ich opakovať.

14. Na doplnenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd dodáva, že úprava stretávania maloletého dieťaťa s blízkymi osobami v zmysle § 25 ods. 5 Zákona o rodine je možná, pokiaľ sa blízke osoby dieťaťa s rodičom, resp. rodičmi nedohodnú na stretávaní s dieťaťom. Podľa ust. § 116 OZ blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu. Súd je oprávnený o otázke stretávania dieťaťa s blízkymi osobami rozhodovať len vtedy, ak nie je možné upraviť styk dohodou, pričom musia byť kumulatívne splnené dve podmienky, a síce ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine. Blízke osoby však nemajú zákonné právo na styk s maloletým dieťaťom na rozdiel od rodičov maloletého dieťaťa, súd však môže vziať do úvahy záujem dieťaťa a konkrétne pomery v rodine a upraviť styk aj s blízkymi osobami, vždy však pôjde o výnimočné prípady. Táto výnimočnosť je vyjadrená aj tým, že citované ustanovenie nemá kogentnú povahu a súdu z dikcie zákona vyplýva len možnosť, nie povinnosť upraviť styk blízkych osôb s maloletým dieťaťom. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je prioritou záujem dieťaťa, ktorý si nemožno zamieňať so subjektívnymi predstavami rodičov, či blízkych osôb o spôsobe a podmienkach ich výchovného pôsobenia. Treba uviesť, že posúdenie najlepšieho záujmu dieťaťa nie je skutkovou otázkou, ale právnym posúdením veci. Je nepochybne v záujme maloletého dieťaťa mať styk aj so starým otcom,

ale pomery v rodine v súčasnosti neodôvodňujú úpravu tohto styku súdnym rozhodnutím. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že nie sú splnené hmotnoprávne podmienky na vyhoviecie návrhu starého otca. Odvolací súd poznamenáva, že súd prvej inštancie správne nepovažoval za súladné s najlepším záujmom maloletého dieťaťa autoritatívne vymedziť kedy sa má maloleté dieťa stretávať so starým otcom, nakoľko styk starého rodiča s vnúčaťom nesmie byť ústupkom vzájomnej rivality medzi rodičmi dieťaťa a starým otcom, ale vyjadrením kvalitného a pozitívneho vzájomného vzťahu, čo predpokladá toleranciu, vyspelosť a dobrú vôľu všetkých zúčastnených. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že medzi rodičmi a starým otcom dochádza ku konfliktom, pretože starý otec sa nestotožňuje s výchovnými metódami rodičov, ich rolu nerešpektuje a snažil sa zasahovať do ich rodinného života, pričom ku vzájomným konfliktom dochádzalo v prítomnosti maloletého dieťaťa. K odvolacím námietkam starého otca odvolací súd dodáva, že v odvolaní neuviedol žiadne nové podstatné skutočnosti, ktoré by spochybňovali závery súdu prvej inštancie a mali tak za následok iné, pre neho priaznivejšie rozhodnutie, pričom jeho argumentácia je totožná s argumentáciou v konaní na súde prvej inštancie, s ktorou sa konajúci súd precízne vysporiadal. Nie je v záujme maloletého dieťaťa, aby bolo konfliktmi medzi rodičmi a starým otcom zaťažované, pretože vzniknutá situácia ho môže priamo ohrozovať v jeho zdravom psychickom vývine a jeho emotívnom prežívaní, práve s poukazom na nepriateľský, negatívne naladený postoj starého otca najmä voči otcovi dieťaťa, ktorý starý otec nedokázal zakryť (potlačiť) ani v rámci pojednávania súdu a ktorý s vysokou pravdepodobnosťou bude prenášať aj na maloleté dieťa. Spochybňovanie rodičovskej autority u dieťaťa vo veku mal. U. nemôže mať pozitívny vplyv na harmonický rozvoj osobnosti maloletého a takto nie je v súlade s najlepším záujmom dieťaťa vystaviť ho konfliktu lojality vo vzťahu k vlastným rodičom i pri rešpektovaní práva dieťaťa na kontakt s blízkymi osobami, v tomto prípade starým otcom. Do času, kým starý otec neprehodnotí svoje správanie a vystupovanie voči rodičom dieťaťa poznačené direktívnosťou a opovrhovaním (zjavným z jeho výpovede na pojednávaní), nemožno ani predpokladať, že by styk vynútený súdnym rozhodnutím bol v prospech dieťaťa a v súlade s jeho záujmom. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, v zmysle ktorého prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi musí byť záujem dieťaťa. Najlepší záujem maloletého dieťaťa je potrebné posudzovať individuálne s ohľadom na špecifickú situáciu, v ktorej sa konkrétne dieťa nachádza, čo nepochybne vyplýva i z čl. 5 Základných zásad Zákona o rodine.

15. Vo vzťahu k odvolacím námietkam odvolateľa odvolací súd zdôrazňuje, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, navrhovaním a hodnotením dôkazov, ani aby preberal a riadil sa ním predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV.ÚS 252/2004, I.ÚS 50/2004, II.ÚS 3/1997, II.ÚS 251/2003). Teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech, resp. nevyhovenie návrhu v konaní. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súd zistí po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodne za predpokladu, že jeho skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu súdom by bolo možné uvažovať len vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam.

16. Pokiaľ starý otec namieta nedostatočné zistenie skutočného stavu veci, najmä odmietnutie výsluchu svedkov, ktorých ani nešpecifikoval, je potrebné poznamenať, že ani pri rešpektovaní vyšetrovacej zásady súd nemusí vykonať všetky účastníkom navrhnuté dôkazy, pretože výber dôkazov, ktoré sa budú v rámci dokazovania vykonávať, je výlučne na súde aj s poukazom na čl. 10 ods. 1, 2 Základných princípov CMP, z ktorého vyplýva, že dôkazy a tvrdenia účastníkov hodnotí súd podľa vlastnej úvahy, v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, pričom žiaden dôkaz nemá predpísanú silu. Z ust. § 187 CSP vyplýva, že dôkazom môže byť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov. Z uvedenej právnej úpravy nevyplýva povinnosť súdu nariadiť dokazovanie výsluchom účastníka konania, svedka a pod., tento postup je daný

v prípade, ak tvrdené skutočnosti nemožno preukázať inak. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I.ÚS 52/2003). Z uvedeného aspektu teda nie je možné dospieť k záveru, že by postupom súdu bola starému otcovi odňatá možnosť konať na súde teda, že by jeho procesné práva boli nejakým spôsobom porušené, keďže súd prvej inštancie nadštandardne poskytol účastníkom možnosť diktovať svoje účastnícke výpovede do diktafónu a starý otec bol v konaní zastúpený advokátskou kanceláriou. Aj ďalšia odvolacia námietka starého otca o odmietnutí nariadenia znaleckého dokazovania je nedôvodná, pretože znalecký posudok je len jedným z dôkazných prostriedkov, ktorý má rovnakú silu ako ostatné dôkazy, nie je možné ho prioritizovať, ale ako každý dôkaz ho hodnotiť jednotlivo, ako aj v súvislosti s ďalšími vykonanými dôkazmi. Znalecké dokazovanie je možné nariadiť len na zistenie skutočností, na ktoré sú potrebné odborné znalosti. Znalcovi zásadne nepatrí vyjadrovať názor na prejednávanú vec, prípadne navrhovať úpravu pomerov účastníkov konania. Starým otcom navrhované znalecké dokazovanie na zistenie vzájomných vzťahov v rodine je vzhľadom na v podstate zhodné tvrdenia účastníkov o konfliktných vzťahoch, o vzťahu starého otca a vnuka, zjavne nadbytočné a nevhodné, pričom ani nie je zrejmé aké iné skutkové okolnosti by týmto odborným posúdením mali byť zistené, keďže záujem dieťaťa vyhodnocuje súd, teda ide o právne posúdenie, nie o skutkové zistenie.

17. Odvolací súd dospel k jednoznačnému záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočné okolnosti pre rozhodnutie o návrhu starého otca o úprave styku s mal. U., rozsudok spĺňa základné obsahové náležitosti, najmä zrozumiteľnosť, určitosť, jasnosť a je logickým a právnym vyústením priebehu a výsledkov prvoinstančného konania, v dôsledku čoho je odôvodnenie napadnutého rozsudku presvedčivé a odvolací súd sa s ním v plnom rozsahu stotožňuje. Vychádzajúc z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil podľa ust. § 387 ods. 1 CSP a podľa ods. 2 tohto ustanovenia sa stotožnil s jeho odôvodnením a vo vzťahu k relevantným odvolacím námietkam starého otca doplnil ďalšie dôvody na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie.

18. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).